

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – EU:n valtiontuki uudistus”

COM(2012) 209 final

(2013/C 11/11)

Esittelijä: **Emmanuelle BUTAUD-STUBBS**

Komissio päätti 8. toukokuuta 2012 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – EU:n valtiontuki uudistus

COM(2012) 209 final.

Asian valmistelusta vastannut "yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus" -erityisjaosto antoi lausuntonsa 25. lokakuuta 2012.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 14.–15. marraskuuta 2012 pitämässään 484. täysistunnossa (marraskuun 14. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 128 ääntä puolesta 5:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmä ja suositukset

1.1 EU:n valtiontuki politiikka on unionille strategisen tärkeää globalisoituneessa taloudessa, jossa kilpailu on voimakasta.

1.2 ETSK pitää komission tiedonannossa esitettyä uudistusta kannatettavana, sillä sen tavoitteena on

— edistää EU:n valtiontuki politiikan avulla 2020-strategiaa

— uudistaa komission ja jäsenvaltioiden välistä tehtävien jakoa sen tehostamiseksi

— parantaa menettelytapoja monin eri tavoin.

1.3 ETSK yhtyy komission näkemykseen siitä, että tehokkaiden valtiontukien ja kestävä ja osallistavan kasvun tavoitteen välistä rakentavaa yhteyttä tulee vahvistaa. Kohdennetun valtiontuki politiikan avulla voidaan edistää innovointia (myös sosiaalista innovointia), ympäristömyönteisen teknologian käyttöä ja inhimillisen pääoman kehittämistä aiheuttamatta ympäristöhaittoja. Hyvin kohdennettu ja dynaaminen valtiontuki politiikka voi aktiivisesti edistää korkean työllisyystason ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden saavuttamista.

1.4 Tavoitteiltaan, toteuttamistavoiltaan ja aikataulultaan kunnianhimoista uudistusta on kuitenkin aiheellista tarkentaa eräin osin.

1.5 ETSK kehottaa komissiota tarkentamaan eräitä tiedonannon sisältämiä käsitteitä:

1.5.1 Komission käyttämä avainkäsite "markkinoiden toimintapuuotteet" olisi määriteltävä tarkemmin, sillä sen merkitys vaihtelee toimintaympäristön mukaan: luotonsaanti, laajakaistaverkkojen rahoittaminen, kunnallistekniikan rakentaminen teollisuusalueille niiden kaupallista käyttöä varten, innovointimahdollisuudet, koulutus, naisten yrittäjyyden edistäminen jne. Toimintapuuotteiden taustalla voi myös olla erilaisia syitä: kielteiset ulkoisvaikutukset, tiedonkulun puutteet, koordinoitongelmat, markkinavoiman olemassaolo jne.

1.6 ETSK:ta askarruttavat seuraavat kaavailtuihin uudistuksiin liittyvät seikat:

1.6.1 Komission ehdottama uudistus lisäisi jäsenvaltioiden vastuuta valtiontukien osoittamisessa ja valvonnassa. Millaisten oikeudellisten ja käytännön keinojen avulla komissio aikoo saada jäsenvaltiot tekemään täysipainoista yhteistyötä valtiontukilainsäädännön täytäntöönpanossa?

1.6.2 Jäsenvaltioiden vastuun lisääminen tukien valvontaan liittyvissä asioissa saattaisi johtaa siihen, että jäsenvaltiot soveltavat sääntöjä subjektiivisesti, sekä epälojaleihin toimiin valtioiden välillä ja eräänlaisen talouspatriotismien paluuseen, mikä loppujen lopuksi lisäisi yritysten oikeudellista epävarmuutta.

1.6.3 Komissio toteaa WTO:n raportin perusteella, että EU:n tärkeimpien globaalien kilpailijoiden myöntämät valtiontuet ovat samantasoisia. EU:n valtiontukipolitiikan sanotaan kuitenkin tarjoavan selkeämmät puitteet kuin Yhdysvalloissa, Intiassa, Koreassa tai Brasiliassa sovellettavat järjestelmät. Nämä tiedot ovat vanhoja, ja ne tulee saattaa ajan tasalle, jotta komissio saa vallitsevasta tilanteesta kattavan ja tarkan kuvan.

1.6.4 Komissio käsittelee kysymystä EU:n järjestelmän ominaispiirteistä verrattuna muihin nykyisiin valtiontukien valvontajärjestelmiin, mutta se ei tee asiasta erityisiä päätelmiä. Miksi se ei tote tässä yhteydessä, että tarvitaan yhtäläisiin toimintaedellytyksiin maailmanlaajuisesti tähtäävää taloudellista lähestymistapaa, jonka avulla voidaan varmistaa valtiontukien myöntämisen tasapainoisuus? ETSK korostaa, että laittomien ulkomaisen tukien erityisiin seurauksiin on reagoitava tehokkaasti, sillä nämä tuet vaarantavat eurooppalaisten yritysten kilpailukyvyyn globaaleihin kilpailijoihinsa nähden.

1.7 Lisäksi ETSK ehdottaa eräitä muutoksia, joita se pitää välttämättöminä pk-yritysten tukemiseksi – kuten komission ja neuvoston mukaan on tarpeen – etenkin silloin, kun niihin kohdistuu kilpailupainetta unionin ulkopuolisten maiden yrityksistä, jotka saavat suurempia ja myöntämisperusteiltaan epäselvempiä suoria ja välillisiä valtiontukia.

1.7.1 Kun otetaan huomioon de minimis -tukien pienuus, niiden myönteiset vaikutukset pk-yrityksiin ja erittäin pieniin yrityksiin sekä niiden vähäinen vaikutus sisämarkkinoihin, ETSK ehdottaa, että niiden enimmäismäärä nostetaan pysyvästi 200 000 eurosta 500 000 euroon ja että se arvioidaan kolmen perättäisen vuoden ajalta kutakin yritystä kohti, kuten on päätetty tehdä yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvien palvelujen osalta.

1.7.2 Kun otetaan huomioon tarve auttaa eurooppalaisia pk-yrityksiä kehittämään markkinoitaan kansainvälisesti, ETSK ehdottaa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen N:o 800/2008 27 artiklan 3 kohdan muuttamista niin, että julistetaan sisämarkkinoille soveltuviksi sellaiset tuet, joilla autetaan pk-yrityksiä osallistumaan messuille ja näyttelyihin yhtäjaksoisen, enimmäispituudeltaan kolmen vuoden jakson aikana.

1.8 ETSK esittää komissiolle kokemustensa valossa kolme käytännön suositusta:

1.8.1 Tulee laatia kaikilla EU:n virallisilla kielillä yleistajuinen käytännön opas, jossa esitetään määritelmät, kiellot ja käytettävissä olevat menettelyt. Näin voidaan parantaa yritysten, oikeusistuinten ja viranomaisten ymmärtämystä valtiontuesta sekä niiden valmiuksia käyttää valtiontukia asianmukaisesti.

1.8.2 Tulee järjestää jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille lisää koulutusseminaareja, jotta varmistetaan EU:n valtiontukilainsäädännön mahdollisimman yhdenmukainen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa.

1.8.3 Koska kaavailut muutokset ovat merkittäviä, ETSK pyytää tulla kuulluksi vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen, valtuusasetuksen ja yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen tarkistuksesta.

2. Tiedonannon sisältö

2.1 Komissio haluaa uudistaa EU:n valtiontukipolitiikkaa seuraavien kolmen päätavoitteen mukaisesti:

- a) edistetään Eurooppa 2020 -strategian mukaisesti älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua kilpailuun perustuvilla sisämarkkinoilla
- b) keskitetään komission ennakoarviointi merkittävimpiin tapauksiin, joilla on suuri vaikutus sisämarkkinoilla
- c) yksinkertaistetaan menettelysääntöjä ja nopeutetaan päätöksentekoa.

2.2 Uudistuksen lähtökohtana on, että nykyisen politiikan on todettu olevan tuloksiltaan vaihtelevaa:

- Nykyiset säännöt ovat vaikeaselkoiset ja hankalat soveltaa ja valvoa. Komissaari Joaquín Almunia totesi itse ETSK:ssa 23. helmikuuta 2012, että sovellettavana on 37 eri asiakirjaa (asetusta, tiedonantoa ja suuntaviivaa).
- Ryhmäpoikkeusasetuksen piiriin kuuluvien toimenpiteiden toteuttamisen seurannasta saadut tulokset osoittavat kiistatta, että valtiontukisääntöjä ei noudateta asianmukaisesti.
- Komissiolla ei ole sääntöjä, joiden nojalla voitaisiin asettaa selvää kantelujen käsittelyä koskevia painopisteitä.
- Jäsenvaltioiden ja komission välinen tietojenvaihto ja yhteistyö ilmoitusmenettelyissä voisivat toimia nykyistä paremmin.

2.3 Koska sisämarkkinoiden koko potentiaali on hyödynnettävä (energia-ala, liikenneala, digitaaliteknologia), komissio ehdottaa tilanteen korjaamiseksi tavoitteiltaan, toteuttamistavoiltaan ja aikataulultaan kunnianhimoisen uudistuksen tekemistä.

2.4 Ehdotettu uudistus on tavoitteiltaan kunnianhimoisen, sillä tarkoituksena on yhtäältä saada yksi EU:n vanhimmissa ja yhdenmukaisimmista politiikoista palvelemaan kasvua Euroopassa ja toisaalta tehdä varsin radikaaleja menettelytapaparannuksia, joista ei kuitenkaan esitetä tiedonannossa numerotietoja eikä yksityiskohtia.

2.5 Ehdotettu uudistus on toteuttamistavoiltaan kunnianhimoinen, sillä komissio esittää johdonmukaisen uudistuskokonaisuuden yhtäaikaista toteuttamista "integroidun strategian" muodossa:

- vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen tarkistus
- muutokset neuvoston valtuusasetukseen, joka koskee tiettyjen tukilajien määrittelemistä sisämarkkinoille soveltuviksi, jolloin niistä ei tarvitse ilmoittaa
- yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen tarkistaminen voimassa olevan valtuusasetuksen piiriin kuuluvien tukilajien osalta
- valtiontuen käsitteen oikeudellinen selventäminen
- valtiontukia koskevan menettelyasetuksen uudistaminen.

2.6 Ehdotettu uudistus on aikataulultaan kunnianhimoinen, sillä komissio kaavailee, että ehdotukset menettelyasetuksen ja valtuusasetuksen tarkistamisesta hyväksytään syksyllä 2012 ja paketin muut asiakirjat vuoden 2013 loppuun mennessä eli ennen vuosien 2014–2020 rahoitusnäkymien voimaantuloa.

3. Yleistä

3.1 Valtiontukien valvonta yleisemmin, EU:n kilpailuoikeuden puitteissa

3.1.1 ETSK kannattaa komission tiedonannossa esittämää tavoitetta "helpottaa sellaisen hyvän tuen käsittelyä, joka on hyvin suunniteltu ja kohdistettu havaittuihin markkinoiden toimintapuutteisiin ja yhteisen edun mukaisiin tavoitteisiin", keskittämällä valvonnan tapauksiin, joilla on suurin vaikutus sisämarkkinoilla, sekä yksinkertaistamalla sääntöjä ja nopeuttamalla päätöksentekoa.

Tämä menettelytapa nivoutuu kilpailuoikeuden laajempaan kehityskulkuun niin kilpailunvastaista toimintaa (kartellit ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttö) koskevan oikeuden kuin yrityskeskittymien valvonnan osalta.

3.1.2 Kilpailunvastainen toiminta: Asetuksella N:o 1/2003 ⁽¹⁾ ja siihen liittyvillä asiakirjoilla toteutetusta "kilpailuoikeuden uudistamisesta" käynnistyi kilpailuoikeuden soveltamisen hajauttaminen, kun ennakoilmoitusjärjestelmä lakkautettiin. Komissio pystyy näin ollen keskittämään toimensa vakavimpien rajoitusten ja väärinkäytösten, kuten kartellien, torjuntaan. Uudistamisen yhteydessä vahvistettiin kansallisten kilpailuviranomaisten verkoston ja komission yhteistyötä.

⁽¹⁾ EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1.

3.1.3 Yrityskeskittymien valvonta: Komissaari Joaquín Almunia ilmoitti hiljattain, että EU saattaa uudistaa piakkoin yrityskeskittymien valvontajärjestelmänsä, jotta komissio voi paneutua erityisesti niihin keskittymiin, jotka todennäköisimmin vaikuttavat markkinoihin. ⁽²⁾ Lähiaikoina on tarkoitus yksinkertaistaa suoraviivaisimpien tapausten käsittelyä parantamalla "yksinkertaistettua menettelyä" ja tarkistaa ennakoilmoitusmenettelyä. Pidemmällä aikavälillä voitaisiin tarkistaa itse yrityskeskittymien valvontajärjestelyjä niin, että tutkitaan vähemmistöostoja, joihin ei liity määräävyyttä, ja sovitetaan kansalliset järjestelmät ja EU:n järjestelmä aiempaa paremmin yhteen raja-arvojen ja siirtojen osalta.

3.2 Yleisissä valtiontukipuitteissa huomioon otettavat seikat

3.2.1 ETSK toistaa kannattavansa yleisten valtiontukipuitteiden perustamista seuraaviin kriteereihin ⁽³⁾:

- tukien kohdentaminen ja selektiivisyys
- johdonmukaisuus sisämarkkinoiden loppuun saattamiseen tähtäävien strategioiden kanssa
- yksinkertaistaminen, avoimuus sekä menettelyiden ja sääntöjen oikeudellinen varmuus
- entistä tiiviimpi vuoropuhelu jäsenvaltioiden kanssa päätöksentekoprosesseissa ja toteutuksessa sekä tehokkuuden arvioinnissa ja seurannassa
- entistä tehokkaampi tiedottaminen yrityksille valtiontukisäännöistä ja -menettelyistä
- vastuun jakaminen kansallisen tason koordinoinnin käynnistämisen johdosta
- EU:n valtiontukisääntöjen mukauttaminen unionin tärkeimpien kauppakumppanien laatimiin tukistrategioihin, jotta varmistetaan yhtäläiset toimintaedellytykset muuhun maailmaan nähden ⁽⁴⁾.

3.3 Jäsenvaltioiden vastuun lisääminen valtiontukisääntöjen täytäntöönpanossa

3.3.1 ETSK ymmärtää, että komission valvontatoimien keskittäminen ongelmallisimpiin tapauksiin toteutettaisiin mm. laajentamalla niiden tukitoimenpiteiden piiriä, jotka on vapautettu ilmoitusvelvollisuudesta. Tämä edellyttäisi välttämättä jäsenvaltioiden vastuun lisäämistä. ETSK toteaa kuitenkin, että tässä

⁽²⁾ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/12/453&format=HTML&aged=0&language=EN>.

⁽³⁾ EUVL C 65, 17.3.2006, s. 1, kohta 3.1.

⁽⁴⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/132797.pdf

yhteydessä olisi otettava huomioon valtiontukioikeuden erityispiirteet. Valtio ja laajemmin tarkastellen kaikki valtiolliset ja julkiset elimet, jotka voivat myöntää tukia, ovat tavallaan sekä tuomareita että asianosaisia.

3.3.2 Jäsenvaltioiden vastuun lisääminen tukien valvontaan liittyvissä asioissa saattaisi johtaa siihen, että jäsenvaltiot soveltavat sääntöjä subjektiivisesti, sekä epälojaaleihin toimiin jäsenvaltioiden välillä ja eräänlaisen talouspatriotismin paluuseen, mikä loppujen lopuksi lisäisi yritysten oikeudellista epävarmuutta.

3.3.3 Tällaisen riskin minimoimiseksi on ajateltavissa useita keinoja:

- Lisätään avoimuutta velvoittamalla jäsenvaltiot raportoimaan toimistaan. Voitaisiin säätää, että komission verkkosivustossa on julkaistava vuosittainen yhteenveto vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen ja yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisesta.
- Laittomaan tai sääntöjenvastaiseen toimintaan liittyvä taloudellinen riski kohdistuu ainoastaan tuensaajaan, jonka on palautettava kyseessä oleva summa korkoineen. Jäsenvaltioiden taloudellista vastuuta voitaisiinkin lisätä esimerkiksi velvoittamalla kyseessä olevan tuen myöntänyt viranomaismaksamaan sakkoa.
- Voitaisiin harkita, että jäsenvaltioihin perustettaisiin riippumattomat valtiontuki-politiikasta vastaavat virastot. Ne toimisivat yhteyspisteinä niin komissiolle kuin yrityksillekin.
- Komission olisi tehostettava jälkitarkastuksia ja edistettävä parhaita toimintatapoja aktiivisesti.

3.4 Menettelyjen yksinkertaistaminen ja avoimuus

3.4.1 Komissio ja jäsenvaltiot ovat hyväksyneet joukon asiakirjoja⁽⁵⁾ ja osoittaneet siten kykynsä reagoida vuosien 2008–2011 talous- ja finanssikriisiin. Etenkin jäsenvaltioiden tehostetun yhteistyön ja komission yksiköiden vahvan toiminnan ansiosta on pystytty tekemään nopeasti päätöksiä, mistä jäsenvaltiot ja yritykset ovat tyytyväisiä.

⁽⁵⁾ Ks. talous- ja finanssikriisin johdosta laaditut väliaikaiset valtiontukisäännöt.

3.4.2 Yleisesti ottaen menettelyt ovat kuitenkin edelleen asianomaisten kannalta kohtuuttoman pitkiä ja monimutkaisia. ETSK ilmaiseekin tyytyväisyytensä komission haluun lyhentää tapausten käsittelyaikoja parantamalla hallinnollisia käytäntöjä ja antamalla jäsenvaltioille vastuuta avoimuuden ja tehokkuuden varmistamisesta. Kyseisten määräaikojen tulee noudattaa mahdollisimman pitkälti talousasioiden rytmiä.

3.4.3 Tietyntyyppisten tukien käsittelyyn sovellettavaa "yksinkertaistettua menettelyä"⁽⁶⁾ voitaisiinkin laajentaa pitäen se kuitenkin tietyissä puitteissa. Kyseisessä menettelyssä komissio tarkistaa vain, onko tukitoimenpide voimassa olevien säännösten ja käytäntöjen mukainen.

3.5 Lainvalvonnan parantaminen (better enforcement)

3.5.1 Oleellista on, että valtiontukioikeus toteutuu käytännössä. ETSK toteaa kuitenkin, että jäsenvaltioiden tuomioistuimet eivät useinkaan pysty varmistamaan valtiontukioikeuden tehokasta täytäntöönpanoa mm. niiden yritysten oikeuksien takaamiseksi, jotka joutuvat kärsimään kilpailijatahoja hyödyttävistä laittomista tukitoimenpiteistä. Syitä voi olla useita, kuten se, etteivät tuomarit ole riittävän perehtyneitä EU:n kilpailuoikeuteen, sekä kaikkiin riita-asioihin luonnostaan liittyvät menettelylliset rajoitukset.

3.5.2 Tulee keksiä ratkaisuja, joiden avulla valtiontukioikeutta voidaan toteuttaa käytännössä nykyistä paremmin. Sekä yrityksillä että jäsenvaltioiden tuomioistuimilla olisi oltava käytettävissä nykyistä tehokkaampia välineitä ja menettelyjä.

4. Erityistä

4.1 Käsitteen "markkinoiden toimintapuute" täsmäntäminen

4.1.1 ETSK kannattaa tavoitetta, jonka mukaan vain sellaiset tukitoimenpiteet hyväksyttäisiin, jotka i) edistävät kasvun tukemista niin, että niiden avulla pyritään korjaamaan markkinoiden toimintapuutteita (valtiontuen tulee nimenomaan täydentää yksityisiä menoja eikä korvata niitä), ja ii) ovat kannustavia eli innostavat tuensaajan toteuttamaan toimia, joita se ei olisi toteuttanut ilman tukea.

4.1.2 Tässä yhteydessä on ehdottomasti täsmennettävä käsitettä "markkinoiden toimintapuute" ja havainnollistettava sitä esimerkeillä eri aloilta mm. EU:n nykyisen oikeuskäytännön pohjalta, jotta sekä viranomaisten että yritysten on helpompi ymmärtää käsite samalla tavalla ja ottaa se huomioon tukitoimenpiteitä suunnitellessaan.

⁽⁶⁾ EUVL C 136, 16.6.2009, s. 3.

4.2 Valtiontukien kansainvälisten vertailujen syventäminen ja ajantasaistaminen

4.2.1 Tiedonannon kohdissa 16 ja 17 viitataan unionin ulkopuolisten maiden harjoittamaan kilpailupolitiikkaan. Komissio päätelee WTO:n vuonna 2006 tekemän vertailuanalyysin pohjalta, että EU:n valtiontukisäännöt tarjoavat muita avoimempia puitteet, joiden perusteella voidaan kuitenkin myöntää samanlaisia tukimääriä. ETSK toteaa, että komission tulisi pyytää WTO:lta tuoreempia tutkimustietoja, sillä kriisin puhjettua useat WTO:hon kuuluvat EU:n ulkopuoliset maat ovat myöntäneet valtavia tukia etenkin tuotantoteollisuuden aloille. Kun otetaan huomioon maailmanlaajuisen kriisin kärjistävä talouskilpailu, olisi toivottavaa, että vuodesta 2013 lähtien sovellettava kilpailupolitiikka pohjautuisi tuoreeseen ja tarkkaan tilannekuvaan esimerkiksi Yhdysvalloista, Kiinasta, Intiasta ja Brasiliasta (alueellisten hallintoyksiköiden myöntämät tuet mukaan luettuina).

4.2.2 Valtiontukisääntöjen täytäntöönpanon on vahvistettava yritysten kilpailukykyä sisämarkkinoilla ja kansainvälisillä markkinoilla. Eurooppalaiset yritykset joutuvat kuitenkin kilpailemaan sellaisiin unionin ulkopuolisiin maihin sijoittautuneiden yritysten kanssa, joiden lainsäädännössä ei ehkä rajoiteta valtiontukia lainkaan. Tämä voi vääristää kilpailua voimakkaasti ja eurooppalaisten yritysten kustannuksella, kuten komissio toteaa tiedonannossa. ⁽⁷⁾

4.2.3 Komissio toteuttaa toimivaltuuksiensa puitteissa aloitteita yhtäläisten toimintaedellytysten luomiseksi globaalilla tasolla terveen kilpailun periaatteen pohjalta. Valtiontukilainsäädännön uudistukset on siis aina sovittava yhteen mm. kauppapolitiikan välineisiin (WTO:n säännöt, kahdenväliset vapaakauppasopimukset) kohdistuvien komission toimien kanssa.

4.3 Vientituen periaatteiden tarkistaminen

4.3.1 Komissio tunnustaa ehdotuksessa asetukseksi yritysten kilpailukykyä ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevan ohjelman perustamisesta vuosiksi 2014–2020 (COM(2011) 834 final), että pk-yrityksille tulee antaa tukea EU:n alueelle ja koko maailmaan suuntautuvan viennin edistämiseksi, jotta ne

löytäisivät kasvumahdollisuuksia. Tarkoituksena on tarjota kasvusuuntautuneille pk-yrityksille tukea ja palveluita Yritys-Eurooppa-verkoston (*Enterprise Europe Network*) kautta.

4.3.2 Komission noudattamat periaatteet vaikuttavat kuitenkin liian rajoittavilta, sillä esimerkiksi tuen antamista pk-yritysten messu- ja näyttelyosallistumiseen säännellään 6. elokuuta 2008 annetun asetuksen N:o 800/2008 27 artiklassa asetetuilla lukuisilla kumulatiivisilla ehdoilla: tuet voivat kattaa enintään 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, ja niitä voidaan myöntää vain unionissa sovellettavan määritelmän mukaisille pk-yrityksille ja vain silloin, kun yritys osallistuu ensimmäistä kertaa tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn.

4.3.3 Ensiosallistumista koskeva kriteeri ei sovi yhteen kansainvälisen kehityksen strategian kanssa, jossa edellytetään, että yritys on toiminut samoilla markkinoilla vähintään kolme vuotta ennen kuin se voi laatia kehittämisstrategiansa (edustus, sijoittuminen, jakelu). Siksi ETSK ehdottaa, että 27 artiklan 3 kohdassa korvattaisiin kriteeri "osallistuu ensimmäistä kertaa" seuraavasti: "enintään kolmen perättäisen vuoden ajalta, kun yritys osallistuu tietyille messuille tai tiettyyn näyttelyyn". Kaksi muuta kriteeriä jäisivät ennalleen.

4.4 Valtiontuet edistämään kestävä ja osallistavaa kasvua

4.4.1 EU:n tulee varmistaa, että valtiontuet edistävät innovointia – myös sosiaalisissa kysymyksissä Innovaatiunioni-lippulaivahankkeessa jo tunnustettujen sosiaalisen innovoinnin tukien myötä – sekä ympäristömyönteisen teknologian käyttöä ja inhimillisen pääoman kehittämistä kestävä kehityksen mallia sovellettaessa. ETSK pitää ilahduttavana, että sosiaaliseen innovointiin kohdistuvat tuet enenevästi tunnustetaan sisämarkkinoille soveltuviksi tuiksi ⁽⁸⁾, ja toivoo, että tämänsuuntainen kehitys nopeutuu tulevaisuudessa valtiontuki uudistuksen toteutuksessa.

4.4.2 Lisäksi ETSK kannattaa erityisten valtiontukien luomista sellaisen tutkimus- ja kehittämistyön edistämiseksi, joka käsittää yhteiskunnassa muita heikommassa asemassa oleville ryhmille (mm. vammaisille) tarkoitettujen tuotteiden, ohjelmien ja palvelujen suunnittelun, toteuttamisen ja markkinoille saattamisen. ⁽⁹⁾

Bryssel 14. marraskuuta 2012

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Staffan NILSSON

⁽⁷⁾ Ks. tiedonannon kohta 17.

⁽⁸⁾ COM(2010) 546 final; COM(2011) 609 final; EUVL L 7, 11.1.2012, s. 3.

⁽⁹⁾ EUVL C 24, 28.1.2012, s. 1.